

אָזְקֵנִי נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר
תְּהִלָּה אֶלְעָזֶר פָּזָה רְצִיָּת אַצְּבָל "אָזְקֵנִי נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר שְׂדֵךְ מִקְוֹה שְׂדֵךְ מִסְפָּרִי רְבָבָו אַחֲרָה תְּזַקְזֹעַ לְפָלָל" 30
"חַק נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר" יֵצֵא לְאוֹר ע"י הַוּצָאת "נְצָחָתִי וְאַגְּנָחָת" שְׁעִיר יִשְׁבִּית תִּיקְוֹן המידות

שְׁדָךְ הַקְּלָמָד לְלִזְם כ"א חַטְּבָדָךְ:

שְׁפָרָר לְקֹאָטָץ פָּזָה גְּרִיָּז הַשְׁפָּאָז:

תְּזַנְּדָה לְחַזְקָה לְצֹוֹן לְפָנָיו, זְכַרְנוּן לְכָלָכָה
רְבִי יַזְגַּתְּנוּ מִשְׁתְּעֵי: זְמַנָּא חַדָּא הַזָּה קָאַזְלִינָא בְּסִפְינְתָא,
זְחַזְיָגָן הַהְזָא קְרַטְלִיתָא, דְּהַזְוֹ מִקְבָּעֵי בָּה אַבְגָּים
טוֹבָה וְמִרְגָּלִיות, וְחַדְרִי לְהַמִּינִי דְּכִורִי דְּמִקְרִי בְּיַרְשָׁא.
נְחִית בָּר אַמְזָרָאִי לְאַתְּזִיִּי, וְרַגְשָׁא, וּבָעֵי דְּגַשְׁמַטָּה לְאַטְמָה,
זְיַרְקָן זְיַקָּא דְּחַלָּא וְגַחַת. נְפָק בְּרַתְ-קָלָא וְאָמָר: מַאי אִית לְכָו
בְּהַדִּי קְרַטְלִיתָא דְּדִבְרִיתָהוּ דְּרְבִי חַגְיָגָא בְּזִידָזָסָא, דְּעַתִּידָה
לְשִׁדְיאָה תְּכִלָּתָא בָּה לְצִדְיקִי לְעַלְמָא דְּאָתִי (בְּבָא בְּתָרָא ע"ד)
לְאַבְגָּס:

קְרַטְלִיתָא - אַרְגָּז: דְּמִקְרִי בְּיַרְשָׁא - בָּה שְׁמוֹ: בָּר אַמְזָרָאִי - אָדָם שִׁיּוֹדָע לְשׂוֹט בְּמִים:
בָּעֵי דְּגַשְׁמַטָּה לְאַטְמָה - שְׁבָקָשׁ לְחַתְּדֵךְ יָרְכוֹ: זְרָק לְהַחְלָא - חַמְזָא, וְבָרָח מְרִיחָו לִים:
לְמִשְׁדִּיאָה בָּה - לְהַצְגִּיעַ בָּו:

לְצֹוֹן לְפָנָיו זְכַרְנוּן לְכָלָכָה

רְבִי יַזְגַּתְּנוּ מִשְׁתְּעֵי: זְמַנָּא חַדָּא הַזָּה קָאַזְלִינָא בְּסִפְינְתָא,
זְחַזְיָגָן הַהְזָא קְרַטְלִיתָא וּכְיָ.

אַהֲרֹן, כִּי לְכָל דָּבָר יִשְׁתְּבִלִּית, וְלִתְבְּלִית יִשְׁתְּבִלִּית עַזְבָּת אַחֲרָה,
גְּבָהָה מַעַל גְּבָהָה. לִמְשָׁל: תְּבִלִּית בְּגִין הַבִּית - בְּדִי שְׁיִהָא
לְאָדָם מָקוֹם לְגֻווָּת, וְתְבִלִּית הַמְּנוֹחָה - בְּדִי שְׁיִזְבֵּל בְּפַח הַזָּה לְעַבְדָּ
אֶת הַשָּׁם, וְתְבִלִּית הַעֲבוֹדָה וּכְיָ.

וְתְבִלִּית שֶׁל כָּל דָּבָר הַזָּה מִחְבָּר לְהַמְּחַשְּׁבָה וְהַשְּׁכָל, יוֹתֵר
מִהַּדָּבָר שְׂזָה הַתְבִלִּית בָּא מִמְּגָו, וּקְרוֹב הַתְבִלִּית

זֶקֶן נָתָן וְכֹא יַעֲבֹר

להמחשבה בקרוב יותר מהדבר, כי סוף מעשה – במחשבה תחלה; נמצא שהפסוף והתכלית הוא תחלה במחשבה וקרוב לה, ומהתכלית גשתל של המעשה. למשל: כשהעולה במחשבה לבנות לו בית, בודאי הבית אינו בגנה בתאת, אלא ציריך להכין עצים, ולסתת ולבנות כל עץ ועץ לפיו צרכו, ולאחר מכן בגנה ונסלם הבית. נמצא שלמות הבית, שהיא תכלית הבניון וסופה, היה במחשבה תחלה. נמצא שהתכלית הוא קרוב למחשבה ביותר מהתחלת המעשה.

בזדע, שהתכלית של הבריאה הוא שעשינו עולם הבא. ואי אפשר לקרב זאת התכלית למחשבות בני אדם, כי זאת התכלית עלינו נאמר (ישעיה ס"ד): "עין לא ראתה וכו'". אבל הצדיקים באמת, גם הם יכולים ל תפם במחשבותם תכלית עולם הבא. וכל אחד ואחד מישראל, לפיו שרשו שיש לו בתוד גשمت הצדיק, וכן מקבל ממנו גם כן זאת התכלית, לפי הפרת הטעם ברחמנות. הינו בשבעה אדם לכל עם, לא יפעל בכם שם אכזריות, ואדרבא, ימתיק הטעם ברחמנות, בבחינות: "ברגוז רחים תזבור" (חבקוק ג), ועל-ידי זה נעשה עיטה לענים, הבורים מפוד ישירה וועושין עצמן בשירים, ובשבורת עטרין בעיטה של רחמנות, בבחינות (תהלים ק"ג): "המעטרבי חסד וرحمים", אזי מקובלין את הבודד והשרה בעל ברחים. וזה בחינות (ישעיה כ"ח): "עטרת צבי לשאר עמו" – למי שממשים עצמו בשירים (מגלה ט"ז).

כרי זה שהצדיק בורח מהשרה והבודד אין רוצחה להנהייג את העולם, זאת המחשבה בא להם מבחינות הסתרת פניהם, על-ידי מעוז אמונה שיש בישראל, כי לפיו רב הכפירה, חם

זֶלְקָנִיתְן וְלֹא יַעֲבֹר

תָּמֵם אַפְרֵס פָּזָה רַצְיָת זָצְעָל "אַגְּדָה שְׂדָךְ מִקְוָה שְׂדָךְ מִסְפָּרִי רַבְּגָן עַזְּחָה תְּקָנוֹת לְפָלָא" →
"חַק נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר" יֵצֵא לְאוֹרָעִי הַוּצָאת "נִצְחָתִי וְאַגְּנָחָת" שְׁעִירִי יִשְׁכָּבְתִּים תִּיקְוָן המידות → 30

וּשְׁלֹום, כֵּן הַסְּתָרָת פָּנֵי הַשָּׁם, וְאֵין רֹצֶחֶת לְהַגְּהִיג אָזְתָם.
וְהַסְּתָרָה הַזֹּאת הִיא בְּחִינּוֹת כְּעֵסֶת וְחַרְזֹן-אָפָו, הַבָּא עַל-יִדִי
עֲבוֹדָת אֱלֹילִים, כְּמַאֲמֵר: כָּל זָמֵן שִׁישׁ עֲבוֹדָת אֱלֹילִים בְּעוֹלָם,
חַרְזֹן-אָפָ בְּעוֹלָם (סְפִרִי פְּרִשְׁתַּרְאָה). וְאַפְלוֹ כִּשְׁאֵין עֲבוֹדָת אֱלֹילִים
בְּעוֹלָם, אֶלְאָ שֶׁהָאָמוֹגָה אֵין כָּל בָּךְ בְּשִׁלְמּוֹת, אֹז גַּם כֵּן הַחַרְזֹן-אָפָ
וְהַסְּתָרָתוֹ לְפִי הַתְּמֻמּוֹת הָאָמוֹגָה. וּמִחְמָת שְׁחָרוֹן אָפָו בְּרֶגֶע,
כִּמוֹ שְׁכָתוֹב (תְּהִלִּים ל): "בַּיְ ְרֶגֶע בְּאָפָו", עַל-יִדִי זֶה אֵין גַּרְגֵּשׁ, אֶלְאָ
כִּשִּׁישׁ עֲבוֹדָת אֱלֹילִים בְּעוֹלָם; אָבָל בְּלֹא עֲבוֹדָת אֱלֹילִים, אֶלְאָ
בְּחַפְרוֹן מִשְׁלְמּוֹת אָמוֹגָה, אָזִי בְּוֹדָאי אֵינוֹ גַּרְגֵּשׁ מַעַט הַחַרְזֹן-אָפָ
שֶׁבְּחָלֵק הַרְגֶּע, וְאֵין גַּכְּרָר הַסְּתָרָת פָּנֵי הַשָּׁם. אָבָל הַהַשְׁתְּלִישׁוֹת
שֶׁל הַחַרְזֹן-אָפָ כִּשְׁבָּא לְהַצְדִּיקִים, אָזִי מִסְתִּירִים פָּנֵיכֶם מִהָּעוֹלָם
וְאֵינֶם רֹצֶחים לְהַגְּהִיג אֶת הָעוֹלָם. וּמִחְמָת שֶׁהַחַרְזֹן-אָפָ הוּא מַעַט
מִן הַמַּעַט מִיחָלָק הַרְגֶּע, עַל-יִדִי זֶה אֵינֶם תּוֹלִים הַסְּתָרָת פָּנֵיכֶם
בְּרֶגֶע, אֶלְאָ תּוֹלִים הַסְּתָרָת פָּנֵיכֶם בְּקָטְנוֹתֶם, וּעוֹשִׁים עַצְמָן
כְּשִׁירִים וְאוֹמְרִים שְׁאֵינֶם רְאוּיוֹן לְהַגְּהִיג הָעוֹלָם. וּבְאַמְתָה גַּם הַם
אֵינֶם יוֹדְعִים וּמַרְגִּישִׁים אֶת הַחַרְזֹן-אָפָ, בַּיְ ְהָוָא מַעַט מִן הַמַּעַט.

רְזָהָג: כִּשְׁהַקְּטִין מִשָּׁה אֶת עַצְמוֹ מִלְּיָלָה לְמִצְרִים וְלַהֲיוֹת מִנְהִיג,
אָמֵר (שְׁמוֹת ג): "מַיְ ְאַנְבֵּci בַּי אַלְךְ אֶל פְּרָעָה", וּשְׁאַר דְּבָרָיו
- בְּתֽוֹב (שְׁמָד): "וַיַּחֲרֹר אָפָ הָיָה בְּמִשָּׁה", פְּרֹזֶשׁ: זֹאת הַהַקְּטִינה שֶׁלֹּא
רָצֶחֶת לְהַגְּהִיג, זֶה מִחְמָת שֶׁגְּשִׁתְלִישׁל בּוֹ הַחַרְזֹן-אָפָ הָיָה בְּגַ"ל.
אָבָל עַל-יִדִי שְׁגַמְתָּק הַרְגֶּע וְהַחַרְזֹן-אָפָ עַל-יִדִי רְחַמְנוֹת בְּגַ"ל, אֹז
גַּמְתָּק הַחַרְזֹן-אָפָ שִׁישׁ בְּתוֹךְ הַצְדִּיקִים עַל-יִדִי תְּרַחְמָנוֹת, וְאֹז
הַרְחַמְנוֹת גּוֹבֵר עַל-יָהִים, וּמַרְחַמִּים עַל הָעוֹלָם וּגְתַרְצִים בְּהַגְּהִגָּתוֹ,
וּמִקְבְּלִים עַל עַצְמָן הַשְּׁרָרָה שֶׁל הַהַגְּהִגָּה, וּבָזָאת הַרְחַמְנוֹת הַם
מִגְהִיגִים אֶת הָעוֹלָם, בְּבִחִינָת (יְשֻׁעָה מ"ט): "בַּי מַרְחַמִּים יִגְהַגְסִים".

גַּמֵּצָא שְׂזָאת הַרְחַמְנוֹת הִיא עַטְרָתֶם, שֶׁמַעַטָּר אֹתָם בָּמִדָּת
מַלְכּוֹת וּמְנַהִּיג.

וְזֹה בְּחִינּוֹת: קְרֻטְלִיתָא דְמַקְבָּעִי בָּה אָבָנִים טֹבוֹת.
קְרֻטְלִיתָא - פִּרְשׁ רִשְׁבָ"מ: 'אַרְגָּז'. אַרְגָּז - זֹה בְּחִינּוֹת
רָגָז הַגְּלָל, זֹאָבָנִים טֹבוֹת' - זֹה בְּחִינּוֹת עַטְרָה הַגְּלָל, בְּחִינּוֹת
רְחַמְנוֹת הַגְּלָל. וְהַדִּרְיִי לְה מִינִי דְכֹזְרִי דְמַקְרִי בִּירְשָׁא - זֹה
בְּחִינּוֹת אַמְוָנָה, בְּמִאמְר (מְגַלָּה י): "תְּהַתְּ הַגְּעַצְוֹן יַעַלְהַ בָּרוֹשׁ", זֹה
מְרַדְכִּיבִּי; וְגַךְרָא יְהוּדִי, עַל שֵׁם שְׁכָפֶר בְּעַבּוֹדָת אֱלֹילִים, בְּמִאמְר (שם
י"ג): 'כֹּל הַכּוֹפֵר בְּעַכּוּם גַּךְרָא יְהוּדִי'.

סְקָרְרָה קְצָאָר לְקָאָטָא מְזַקְנָרִיָּא הַשְׁמָעָה:

רַבִּי יוֹנָתָן מְשִׁתְעִי קְרֻטְלִיתָא יְה
א לְכָל דָּבָר יִשׁ תְּכִלִית וְלֹזָה הַתְּכִלִית יִשׁ עַזְדָּה תְּכִלִית אַחֲרַ גַּבָּה
מַעַל גַּבָּה. וְהַעֲקָר הַזָּא הַתְּכִלִית הַאַחֲרֹז שְׁהָזָא שְׁעַשְׁוָעִי עַזְלָם
הַבָּא שְׁהָזָא עֲקָר הַתְּכִלִית הַאַחֲרֹז שֶׁל כֹּל הַבְּרִיאָה וּשֶׁל כֹּל
הַדְּבָרִים שֶׁבָעוֹלָם. אָבָל אֵין מַי שִׁיכּוֹל לְהִשְׁיג וּלְתַפְסֵם בְּמַחְשָׁבָתוֹ
הַתְּכִלִית הַזָּה בַּי אִם הַצְדִיקִים. וּכֹל אַחֲד מִישְׁרָאֵל לְפִי שֶׁרֶש שִׁיש
לו בְתוֹךְ גַּשְׁמַת הַצְדִיקִים. וּכֹל אַחֲד מִישְׁרָאֵל לְפִי שֶׁרֶש שִׁיש
שְׁמַשְׁבָּר הַכּוּם הַכּוּם בְּרַחְמָנוֹת. וְעַל-יְדֵי-זָה יַזְבָּה לְהַגִּיעַ וּלְהִשְׁיג
הַתְּכִלִית בְּכָל דָּבָר שֶׁבָעוֹלָם שְׂזָה הַעֲקָר:

ב צְרִיךְ לְשִׁבָּר אֶת הַכּוּם בְּרַחְמָנוֹת. הַיְנוּ כִּשְׁבָא לְכָל כָּעַם לֹא
יַפְעַל בְּכָעָסָו שָׁוָם אֲכַזְרִיוֹת רַק אַדְרָבָה יַתְגִּבָּר אֹז בְּרַחְמָנוֹת גָּדוֹל
עַל זָה שְׁרוֹצָה לְכָעָם וַיְמַתֵּיק הַכּוּם בְּרַחְמָנוֹת. וְעַל-יְדֵי-זָה נָעַשָּׂה
עַטְרָה לְעַגְנוּים הַבּוֹרָחִים מִכְבּוֹד וּשְׁרָה וְאֹזִי מִקְבָּלִים אֶת הַכְּבּוֹד
וְהַשְּׁרָה בָּעֵל כְּרָחָם:

זֶקְנָהַנְתָּן וְלֹא יִעֲבֹר

תְּמִינָה
פָּזָה רַצֵּת אַצְּבָל "אַנְגָּלָה שְׂדָךְ פְּסָפָרִי רַבְּנוֹ אַחֲרָה תְּקָזָעָ לְפָלָל"
חַק נָתָן וְלֹא יִעֲבֹר יָצָא לְאָרוּ עַיִ" הַוְצָאת "נְצָחָת וְאַגְּנָחָת" שְׁעִיר יִשְׁבַּת תִּיקְוֹן המידות 30

סְהִרְךְּ חַיְּנָה מְזֻקְנָה יְזַבְּלָה

כֵּז (ז) פָּעָם אַחֲד הָיָה אִישׁ אַחֲד שָׁהִיה עָשֵׂיר גָּדוֹל וְהָיָה יוֹשֵׁב בְּחִנּוֹת עִם כֹּמֹה סְחוֹרֹות כְּדָרֶךְ הַחֲנוֹנִים וּבָאוּ אַלְיוֹ גְּבָבִים וְגַבְבּוֹ מִמְּנוֹ הַוּנוּ וְרַכְבוּשׁוּ וְגַתְדְּלָל הַרְבָּה. וְהַלְּךְ וְקַבְּץ אַת יִתְּר הַפְּלַטָּה וְעַשְׁתָּה לוֹ מַעַמְּד וְחַזֵּר וְקָנָה סְחוֹרֹות וְשׁוֹב נְعַשָּׂה חֲנוֹנִי. וְחַזְרוּ וּבָאוּ אַלְיוֹ גְּבָבִים וְגַבְבּוֹ אַת יִתְּר הַפְּלַטָּה וְהַוּנוּ הַגְּשָׁאָר גַּסְיכָן מִמְּנוֹ. וְחַזֵּר שׁוֹב וְקַבְּץ מִמְּעַט פְּלַטָּה הַגְּשָׁאָרָת לוֹ וּמַהְתַּכְשִׁיטִין שֶׁל אֲשָׁתוֹ וְחַזֵּר וְעַשְׁתָּה לוֹ אֵיזָה מַעַמְּד בְּחִנּוֹת לְפָרְגָּם אַת בַּיְתָוֹ, וְחַזְרוּ וּבָאוּ אַלְיוֹ גְּבָבִים וְגַבְבּוֹ אַת יִתְּר הַפְּלִילָה הַגְּשָׁאָרָת עַד שַׁגְתְּדָלָל מַאֲד וְגַשְּׁאָר בַּיְתָוֹ רִיקָּוּ מִכְל.

וְהַלְּךְ וְקַבְּץ לְאֵיזָה סֶךְ מַזְעַט מַאֲד וְקָנָה לוֹ סְחוֹרֹות קְטָנִים וְהַלְּךְ עַל הַכְּפָרִים כְּדָרֶךְ הַעֲגִים שְׁגֹשְׁשָׁאִים חֲבִילּוֹת עִם מְחַטִּין וְצְנּוֹרוֹת וּבְיוֹצָא בָּזָה דְּבָרִים קְטָנִים. וְהָיָה הַוּלָּךְ עַל הַכְּפָרִים כְּדִי לְתַת לְחִם לְבַיְתָוֹ. וְהָיָה מְחַלִּיף עִם הַעֲרָלִים מְחַטִּין עַל עוֹפּוֹת וּבִיצִים וּבְיוֹצָא כְּדָרֶךְ הַעֲגִים בְּאַלְגָּוּ.

פָּעָם אַחֲד הָיָה הַוּלָּךְ מִן הַכְּפָרִים וְגַשְּׁאָעָם מַעַט סְחוֹרֹות וְאֵיזָה מִינִי מְאָכֵל וּפְגַע בּוֹ שׂוֹדֵד אַחֲד רֹזֶב עַל הַפּוֹסִים וְגַשְּׁאָא אַצְלוֹ שְׁתִי חֲבִילּוֹת גְּדוֹלוֹת וְרַצְחָה לְגַזְלָה וְהַתְּחִיל לְבִכּוֹת וְלַהֲתִחְגּוֹן אַלְיוֹ וְהָוָא לֹא הַשְׁגִּיחָה עַל זֶה וְגַזְלָמִמְנוֹ גַּם זֶה הַמַּעַט שָׁהִיה לוֹ וְגַשְּׁאָר רִיקָּוּ מִכְל וּבָל.

וְהָיָה הַוּלָּךְ וּבָוֹכָה מַאֲד וְגַפְשָׁוּ מְרָה לוֹ מַאֲד, כִּי לֹא הָיָה דִי בְּצָרוֹת הַרְאָשׁוֹנוֹת שַׁגְתְּדָלָל בָּל בָּקָד מַעֲשִׁירֹות בָּזָה, גַּם מַעַט חִיוּתוֹ בְּצָמְצָום טְרָפוֹ מִמְּנוֹ. בְּתוֹךְ בָּקָד הַבֵּית וְרָאָה וְהָגָה גַּפְל הַשׂוֹדֵד הַגְּפַל מִן הַפּוֹסִים וְהָיָה רֹצֶחֶת לְקוֹם וְעַמְּד עַלְיוֹ הַפּוֹסִים וְדָרְסָוּ בְּרַגְלָיו עַל רָאָשוֹ וְגַפְל שְׁמָה שׂוֹדֵד וְגַהְרָג. וְהַלְּךְ הָאִישׁ הַגְּזָל לְשָׁם וְרָאָה

שַׁחֲגָזְלָן שֶׁלֽוֹ נָפֵל מֵת אֶרְצָה וִפְתָּחָה אֶת הַחֲבִילֹת שֶׁל הַגְּזָלָן וְמֵצָא
שֶׁם כֵּל סְחוּרוֹתָיו וְהַזְנוֹ וְרַכְבוֹשׁוֹ שֶׁגְנָבוֹ מִמְנוֹ מִתְחָלָה וְעַד סֻוֹת.
וְחַזֵּר בְּשַׁלּוֹם לְבִיתוֹ וְגַעַשָּׂה עַשִּׂיר בְּבַתְחָלָה.

זֶה הַעֲגִין לֹא שְׁמַעַתִּי בְּעַצְמֵי מִפְיוֹ הַקָּדוֹשׁ רַק מִפְיוֹ אֶחָרִים בְּשֶׁמוֹ
וְאֵם אֶמְנָם בּוֹדָאי אֵינִי זָכָה לְהַבִּין רַמְיוֹזָתָיו מֵהַ שְׁבִזָּן בְּזֹאת
הַמְּעַשָּׂה. עַם כֵּל זֶה מֵהַ שְׁגָרָה לְפִי עֲגִיאָת דָּעָתִי בְּזֶה הַזָּא
שְׁמַרְפְּטוֹ בְּזֶה הַתְּחִזְקוֹת גָּדוֹל לְכָל אָדָם בְּפֶרֶט וּבְכָל שָׁאָפָ-עַל-פִּי
שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם מֵהַ שְׁעֹוֵבֵר עַלְיוֹ בִּימֵי חִיּוֹ שְׁגָזְלִין אָתוֹ
וּטֹרְפִּין מִמְנוֹ, וּכְלָל מֵהַ שְׁמַרְתָּחִזְקָה לְהַחִזּוֹת נִפְשֹׁו בְּיַתְרַת הַפְּלַטָּה
חֹזִירִין וְאוֹרְבִּין עַלְיוֹ עַד שְׁגָגְבִּין מִמְנוֹ גַּם זֶה הַמְּעַט. וּכְנָה כִּמְה
פָּעָמִים בְּלִי מִסְפָּר. אַפְ-עַל-פִּי-יכֹּן אֶל יָתִיאשׁ עַצְמוֹ מִן הַרְחָמִים כִּי
אֵם יָתַלְהָ עִגְּנִיו לְמִרְזָם וַיְבַּכָּה וַיַּצְעַק בְּכָל פָּעָם אַלְיוֹ יִתְבְּרַךְ
שְׁיַרְאָה בְּעִגְּנִיו וְעַמְלָלוֹ, אַזְיִ סּוֹף כֵּל סּוֹף יִפְלֵל הַשׂוֹדֵד מִפְלָה שְׁאַיִן לְהַ
תִּקְוָמָה, וַיַּשְׁׁוֹב וַיִּקְבֵּל וַיּוֹצִיא מִמְנוֹ כֵּל הַקָּדְשָׁה וּכְלָל הַעֲבֹודֹת וּכְלָל
הַטּוֹב שְׁגָגָב וְגַזְל מִמְפָגָה, וַיַּשְׁׁוֹב לְעַשְׁיוֹרָתוֹ וַיַּזְבַּז הַגְּצָחִי:

סְךָר הַאֲלָקָ-בְּשִׁית הַזְּוּחָא:

עַז. עַל-יִדִּי הַכְּפִירֹות אֵין לְאָדָם חִשְׁקוֹת לְלִמְדָה. עַת. עַל-יִדִּי צְדָקָה
לְשֶׁמֶה תְּזַפֵּה לְתֹרֶה לְשֶׁמֶה. עַט. עַל-יִדִּי קִימָת חִצּוֹת יְזַפֵּה לְהַבִּין
אֶת הַתּוֹרָה וְלִדְרָשׁ אֶזְתָּה. פ. מַי שְׁפָסָק מִדְבָּרִי תֹּרֶה לְדִבְרִים
בְּטַלְיִם, תִּקְוֹנוֹ - שִׁיקּוּם חִצּוֹת. פְּה. מַי שְׁשׁוֹגָא אֶת הַשְּׁקָר בְּמִזְבְּחָה,
תוֹעֲבָה, יְהִיה לוֹ חִשָּׁק לְלִמְדָה. פְּכ. הַסְּפָר שָׁאָדָם רַשְׁעָה לְמִד מִמְנוֹ,
אֶל תַּלְמִיד מִמְנוֹ, כִּי הָאֹתִיות הַמִּרְשִׁיעָה אֶזְתָּה. פְּג. בְּשָׁאָתָה
שׁוֹמֵעַ תֹּרֶה אוֹ מִזְרָב מְאַחַד וְלֹא גַּתְבֵּד בְּלִבְךָ, יִדּוּע שְׁהָזָא אַוִיל.
פָּל. הַתּוֹרָה - שִׁישׁ לְהַזְכָּאות עַלְיהָ, עַל-יִדִּי זֶה לֹא יְהִיה שְׁכּוֹת
מִמְּה. פְּה. מַי שְׁרוֹדָף אַחֲרָתָה לְבּוֹ, עַל-יִדִּי זֶה הַמִּצְאָה אֶזְתָּה

אָזְקֵן נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר

תָּמִלְאָה
אֶת־פָּרָץ תָּצַחַל
שֶׁר אֶת־פָּרָץ מִקְוָה שֶׁר אֶת־פָּרָץ רַבָּע אֶת־פָּרָץ לְפָלָל

30

בְּכָל פָּסּוֹק מִפְסּוֹק הַתּוֹרָה לְגַנְגָּאי. פּו. מַיְשִׁפְרֹשׁ אֶת עַצְמוֹ מִן הַתּוֹרָה, גַּתְחַבֵּר לִישְׁטָן. פּו. שְׁנֵי תַּלְמִידִיִּחֲכָמִים הַמִּכְבָּדִין זֶה לְזֶה בְּחַלְכָּה לְשֶׁמֶת וּבְעֲנָנוֹת, הַקְדוֹשֶׁ־בָּרוֹךְ־הָוּא מְצֻלִּיחַ לָהֶם, וּעוֹלִים לְגַדְלָה וּזְכוּין לְתּוֹרָה, שְׁגַתְגָּה בִּימֵין וּזְכוּין לְדָבָרים, שְׁגַתְגָּה בִּימֵינָה שֶׁל תּוֹרָה. פְתַח. תַּלְמִידִחָכָם נֹקֵם וּנוֹטֵר כְּגַחַשׁ, הַדָּבָק בָּו, שְׁפָסּוֹפֶךָ לְהַנּוֹת מִתְלָמֹודו. פְטו. אָסּוֹר לְלִמְדָד מִן הַמְּמַשִּׁיךְ לְעַבּוֹדָה זָרָה, וְהַלּוּמָד מִמְּגַנּוּ חִיבָּמִיתָה. ק. תּוֹרָה בְּלֹא מְצֻוֹת הָוּא כִּמוֹ הַדָּם, שִׁיאַשׁ בָּו רִיחָן וְאַין בָּו טָעַם. לְאָה. בְּמַיְאָתָה מָזִיא סְדִירִי תּוֹרָה, בְּמַיְשִׁמְשָׁכִים וּמְעָרִיב עַלְיָהָם בְּבֵית־הַמְּדָרָשׁ וּמְשִׁיחִיר אֶת פְּנֵיו עַלְיָהָם בְּעֹזֶר וּמְשִׁים עַצְמוֹ אַכְזָרִי עַל בְּנֵיו בְּעֹזֶר. לְכָה. אַין מִן הַכָּל זָכָה אָדָם לְלִמְדָד, בְּשַׁבְּיל זֶה הוֹלְכִים לְמִרְחָקִים לְלִמְדָד.

חַלְקָה שְׁנֵי אָה. יִשְׁיָה יִפְזְרִים הַבָּאִים עַל הָאָדָם וְגַקְבָּעַ לָהֶם זָמָן לְפִי חִיזָבָר סְדִירָה הַפּוֹכְבִים, הַמְחַיִיבִים כָּל אֶלָו הַיִסְוָרִים, אָבָל עַל־יִדִי הַרְצָוֹן וְהַתְּאֹוה שְׁגַתְגָּה עַזְלָה אֶצְל הַתַּלְמִידִים בְּשָׁעָה שְׁהַגִּיעַ עַתָּם הַקְבוּעַ לָהֶם לִילָה אֶצְל הַרְבָּה לְלִמְדָד, עַל־יִדִי זֶה גַּתְבַּטְלִים הַיִסְוָרִים קָדָם הַזָּמָן הַקְצָוב לָהֶם. כ. הַתּוֹרָה וְהַמְעָשָׂר וְהַשְּׁבָת הַם נוֹתְגִים חִיִּים גְּשָׁמִים גַּם־כַּן. ג. עַל־יִדִי לִמְזֹד "שְׁלַחַן עַרְוֹךְ" בָּאִים לִירָאָה. ל. מַיְשִׁלְמֹודו בְּתּוֹרָה בְּמַחְיִין זְבִים, שְׁאָכְילָתָו כָּל־כֵּה בְּקָדְשָׁה, שְׁגַזּוֹן מִפְּזָזָן, שְׁהַמְּלָאכִים גְּזֹנִין מִמְּפָגָה, עַל־יִדִי זֶה שְׁזֹנָאָיו גְּזֹנִין בְּחַגָּק. וּסְיִמְזֹן לְדָבָר: "וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְׁלִישִׁי בְּחַיּוֹת הַבָּקָר"; "וַיַּבְקֵר הִתְהַשֵּׁבָת הַטְּלָל"; "וַיְהִי בְּאַשְׁמָרָת הַבָּקָר".

שְׁקָר שְׁעָהָת קְרֵי"ז חַשְׁבָּאָה:

יח פָעַם אֶחָד סְפִרְנוּ עַמּוֹ מַעֲנִין הַדְּפָסָת סְפִרִים שְׁבָהוֹרוֹת הַלְלוֹ גַּתְרָבוּ מִאָד בְּעַלִי מִדְפִּיסִים וְהֵם מִדְפִּיסִים בְּכָל פָעַם סְפִרִים

זֶה נָתַן וְכֹא יַעֲבֹר

הרבבה מִאֵד מִרְאשׁוֹנִים וְאַחֲרוֹנִים וּקְפָצָו עַלְיָהֶם זְבִינָא מִאֵד כִּי
הַכָּל קֹנוֹנִים סְפָרִים עַכְשׂוּ וּכְוּ:

וַאֲמַר רַבָּנוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה: כִּי אָמַרְנוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה
(שבט קל"ה): 'עַתִּידָה תֹּרֶה שְׁתַשְׁבָּח מִישָׁרָאֵל', עַלְיכֶם מִדְפִּיסִים
סְפָרִים הַרְבָּה וְכָל אַחֲד קֹנוֹנָה סְפָרִים בְּדֵי שְׁיִיחָיו סְפָרִים בְּיַד כָּל
אַחֲד, בְּדֵי שְׁלָא תְשַׁבָּח הַתּוֹרָה עַל יְדֵי רַבּוֹי הַסְּפָרִים הַגִּמְצָאים
בְּיַד כָּל אַחֲד וְאַחֲד וְאֶפְלוֹ בְּיַד חִיט וּכְיוֹצָא גִּמְצָאים עַכְשׂוּ סְפָרִים
וְכָל אַחֲד חֹטֶף וּקוֹנוֹנָה סְפָרִים בְּדֵי שְׁיִיחָיו סְפָרִים בְּיַד כָּל אַחֲד בְּדֵי
שְׁלָא תּוּבֵל הַתּוֹרָה לְהַשְׁתַּפְכָּה עַל-יְדֵי-זֶה אֶבֶל זֶה אֵין יוֹדָעים
שְׁבַשְׁאֵין לוֹמְדִים הַתּוֹרָה אֵין מוֹעִילִים הַסְּפָרִים כָּל, כִּי
בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים נִפְלָא לְמֹוד הַתּוֹרָה מִאֵד וְהַלְמֹוד הַוָּא מַעַט
מִאֵד עַכְשׂוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים (הֵינוּ כִּי מָה יוּעַילוּ הַסְּפָרִים הַרְבִּים שְׁלָא
תְשַׁפְכָה הַתּוֹרָה מַאֲחֵר שְׁאֵין לוֹמְדִים אֶזְתָּה בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים):

יט וַאֲמַר: נִכְסַפְתִּי מִאֵד לְהַמִּשְׁיךָ אֶת הַעוֹלָם אֶל עַשְׁיָה שְׁיִיחָיה
חַיּוֹב אֶצְל כָּל אַחֲד וְאַחֲד לְלֹמֹוד בְּךָ וּבְךָ בְּכָל יוֹם וְלֹא יַעֲבֵר וּכְיוֹצָא
וַאֲמַר: שְׁאֶפְלוֹ אָזְתָן הָאָנְשִׁים הַרְחוֹקִים מִן הַקְּדָשָׁה מִאֵד שְׁגָלְבָדוּ
בְּמִצּוֹדָה רְעֵה עַד שְׁרָגִילִין בְּעִבְרוֹת חַם וּשְׁלֹום, רְחַמְנָא לְצִלּוֹן
רְחַמְנָא לְשִׁזְבָּן, אֶפְעַלְפִּיבָּן הַפְּחַח שֶׁל הַתּוֹרָה גָּדוֹל בְּלִבְךָ עַד
שִׁיכּוֹלָה לְהַזְּכִיא אֶזְתָּם מִן הַעִבְרוֹת שְׁרָגִילִין בְּהַם חַם וּשְׁלֹום וְאֶם
יַעֲשֶׂו לְהַם חַק קְבוּעַ וְחַיּוֹב חַק לְלֹמֶד בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּךָ וּבְךָ יְהִי
אֵיךְ שְׁיִיחָיה בְּזַדְאי יַזְפּוּ לְצַאת מִמְצּוֹדָתָם הַרְעָה עַל יְדֵי הַתּוֹרָה כִּי
כְּחַתּוֹרָה גָּדוֹל מִאֵד וְכָל עַקֵּר מִגְמָטוֹ וּקְפָצָו הָיָה תִּמְיד רָק
לְעַבְדוֹת וּעַשְׂיוֹת שֶׁל קְדָשָׁה בְּלִי שָׁוָם חַכְמוֹת כָּל, רָק שְׁגָעֵסְקָ
תִּמְיד בְּעַשְׂיוֹת שֶׁל קְדָשָׁה בְּפִשְׁיטֹות דְּהֵינוּ לְהַרְבּוֹת בְּלֹמֹוד
הַתּוֹרָה וְלְעַשְׂוֹת מִצּוֹת הַרְבָּה בְּכָל יוֹם וְלַהֲרֻבּוֹת בְּתִפְלָה

וְתַחֲנוּגִים תָמִיד וְהַפֵל בְפִשְׁיטוֹת בְּלִי שֻׁום חִכְמֹות וְהַזְהִיר מֵאַד
לְהִיּוֹת בְשֶׁמֶחֶה תָמִיד וְהַרְבָה מֵאַד לְדִבָר עַמְנוּ מִזָה מְעַנֵין שֶׁמֶחֶה
כְמַבָּאָר בְסִפְרִים הַקְדוֹשִׁים, אֲך֒ יוֹתֶר מִזָה הַרְבָה לְדִבָר עַמְנוּ בְעַל
פָה וְהַזְהִיר מֵאַד בְכֶמֶה אֲזַהֲרוֹת פֶמֶה וּכֶמֶה פָעָמִים לְהִיּוֹת אֲך֒
שֶׁמֶחֶה תָמִיד:

כָּרְשָׁנָלָתָן שְׂרָאֵל הַצֹּבָאִים:

(ב) אסור להזכיר הגשם עד שיכריז הש"צ (ויש אומרים שקודם מעתהelin מוסף מכריז השימוש משיב הרוח וכו', כדי שהציבור יזכירו בתפלה, וכן נהוגין), (מרדי רפ"ק דתענית). הילך אף אם הוא חוליה או אנומ, לא יקדים תפלו לתפלה הציבור, לפי שאסור להזכיר עד שיאמר ש"צ; אבל אם יודע שהכריז ש"צ,Aufyi שהוא לא שמע, מזכיר; ומטעם זה, הבא לב"ה והציבור התחלו להתפלל, יתפלל ויזכיר, Auf שהוא לא שמע מש"צ. (ג) אם אמר משיב הרוח (בימות החמה), או לא אמרו בימות הגשמיים, אין מזכירין אותו; וכן בטל, אם הזכирו בימות הגשמיים, או לא הזכирו בימות החמה, אין מזכירין אותו. הגה: ואנו בני אשכנז לא מזכירין טל, לא בימות החמה ולא בימות הגשמיים, רק אומרים בימות החמה ורב להושיע מכלל חיים וכו'. (טור) י"א שש"צ פוסק להזכיר בתפלה מוסף يوم טוב הראשון של פפסח, אבל הקהיל מזכירין ואין פוסקין עד מנחה, ששמעו כבר מש"צ שפסק בתפלה המוסף, וכן נהוגין. (ד) אם אמר מורייד הגשם בימות החמה, מזכירין אותו ו חוזר לראש הברכה; ואם סיים הברכה, חוזר לראש התפלה. אפילו במקום שעריכים גשם בימות החמה, אם הזכיר גשם במקום טל, מזכירין אותו. (ו) בימות הגשמיים, אם לא אמר מורייד הגשם, מזכירין אותו; והנני מיili שלא הזכיר טל, אבל אם הזכיר טל, אין מזכירין

אותו. (ו) במאמרים אמורים שמחזירין אותו כשלא אמר בימות הגשמי מוריד הגשם, הינו כשיים כל הברכה והתחיל ברכה שאחריה, וזה חוזר בראש התפלה; אבל אם נזכר קודם שם שם ברכה, יאמר במקום שנזכר; ואפילו אם סיים ברכה, ונזכר קודם שהתחיל אתה קדוש, א"צ לחזור, אלא אומר: משיב הרוח ומוריד הגשם, **בלא** חתימה. הנה: שלשה ברכות הראשונות חשובות אחת, ובכל מקום שטעה בהם, חוזר בראש, בין שהוא היחיד בין שהוא ציבור (טור). (ז) בכל מקום שאנו אומרים חוזר לברכה שטעה בה, ה"מ שטעה בשוגג, אבל במיד ומתכוון, חוזר בראש. (ח) בימות החמה, אם נסתפק אם הזכיר מוריד הגשם אם לא, עד ל' יום בחזקת שהזכיר הגשם, וצריך לחזור. הנה: והוא הדין לדין דין מזכירים טל בימות החמה, אם נסתפק לו אם אמר מוריד הגשם בימות הגשמי, כל ל' יום, חוזר, ודאי אמר כמו שרגיל והרי לא הזכיר לא טל ולא גשם; לאחר ל' יום אינו חוזר (ד"ע). (ט) אם ביום ראשון של פסח אומר ברכת אתה גבור עד מוריד הטל צ' פעמיים, בנגד ל' יום שאומר אותו ג' פעמיים בכל יום, ממש ואילך אם אינו זכר אםذكر גשם הרי הוא בחזקת שלא הזכיר גשם, ואין צורך לחזור. הנה: וכן לדין, אם אמר עד מכלל חיים ללא משיב הרוח ומוריד הגשם שמצוירים בימות הגשמי, וכן אם אמר בשמע"צ צ' פעמיים אתה גבור עד מוריד הגשם, אם נסתפק אח"כ אם הזכיר או לא, חזקה שהזכירו (ד"ע).

סימן קטן (א) מפני שモתר האדם מן הבהמה היא הבינה והשכל, קבוע ברכת אתה חונן ראש לאמצעיות,
שאם אין בינה אין תפלה.

סימן קטן (א) רפואי ה' וגרפאה, אע"ג דהכתב לייחיד אין מכניין אותו לרבים, ה"מ בזמן שמתכוון לקרוות, אבל

צַק נָתֵן וְלَا יַעֲבֹר

אָמֵן
תִּתְהִימָּה
אָמֵן
פֶּזֶחֶת צַק
אָמֵן
מִקְוָה שְׁדָךְ אָחֵר
פֶּסֶטְרִי רְבָבָע
עַזְהָה תְּקֹזָע
לְפָלָע
חַק נָתֵן וְלَا יַעֲבֹר יֵצֵא לְאָרוֹעַי
שְׂעִיר וְאַגְּזָה תִּיקְוֹן הַמִּידּוֹת
לְפָלָע
30

כשהוא אומר אותו דרך תפלה ובקשה, מותר. מכל מקום אם אומר מזמור שלם, אסור לשנות מלשון היחיד לרבים, או להיפך (טור והרואה"ש פרק הקורא עומד בשם הר"י).

שְׁפָרְקָה לְקָאָטְרִי תְּפֶלֶת כְּשִׁיחָה:

שמוז: רבונו של עולם, חסנה עלי ברחמייך והיה בעזורי, שיחיה לי בוגשיה גדולה בעולם הזה מפניך, שלא לעשות שום דבר נגד רצונך, חם ושלום, מכל שכנו ובכל שכנו שלא לעשות, חם ושלום, שום גנדוד עברה, חילילה ולא אבוש ולא אפלם לעולם הבא וזבני שיחיה מזרא שמים עלי במוֹרָא בשר ודם, שיחיה לי יראה ובוגשיה מפניך במוֹרָא בשר ודם ממש:

שמה: רבונו של עולם, מלך הכבוד, צופה בעלבוז עלזובים, החם על בבוד הבריות המריהם על כל מעשיהם, חום וرحم וחלל בחלמתה ורחמייך האמתאים, על עצם חרפתי וכלהמתי ובעשתה הגדול ביותר בלי שעור וערך ומספר באשר אתה לבד ידעת אתה ידעת את חרפתי ובעשתה וכלהמתי מה אמר ומה אמר בהאייך אנפין אייעול קדם מלכאה אייך אוכל להטמן מפנוי בששתי, אייך אוכל להסתיר פנוי בעלם דקשות מפנוי כלמתי אייך אוכל להרים פנוי המשחרים יותר משולי קדרה בפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, אייך ארדים פנוי בפנוי אבותינו אשר יצאת עליים לעולם אייך ארדים פנוי בפנוי מורי ורבותינו אשר הורוגני בדרך היישר והאמת, ואנבי לא חסתה עלי כבודם הגדול והקדוש, ובזיתתי את עצמי וגם אתם, ביכול אייך ארדים פנוי בפנוי כל הצדיקים האמתאים ובפנוי כל הבשרים שבכל דור ודור אייך ארדים פנוי בפנוי חברינו מי יוכל להצלני אז מבשתה הגדול מי יוכל לעמוד בפנוי כלמתי העצומה אייך אוכל למצא לי מקום לברכ ולחטמן שם מפנוי כלמתי ובעשתה

זֹקֶן נָתֵן וְכֹא יַעֲבֹר

וְחַרְפָּתִי, וּמָה אָשִׁיב שׂוֹלְחִי דָּבָר:

שָׁמֶט: בַּי אַתָּה גַּמְלַת עַמִּי בְּמֵה וּבְמֵה טוֹבּוֹת בְּכָל עַת וּבְכָל שָׁעָה
וּבְכָל רָגַע בְּגַשְׁמִיוֹת וּבְרוֹחַגְנִיוֹת וְהִיִּת מְרַפֵּז לִי בְּבָמָה מִינִי רַמְזִים,
וְקָרָאת אָתִי אֶצְלָךְ יַתְבִּרְךְ בְּבָמָה מִינִי כְּרוֹזִים וְגַטִּית יָדָךְ אֶלְיָה,
וְרַמְזָת לִי מִקְרֹוב וּמִרְחֹוק לְקָרְבָּנִי בְּרַחְמֵיכְךָ בְּהַתְּקָרְבּוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד
בְּבָמָה וּבְמֵה מִינִי רַמְזִים וּכְרוֹזִים שׁוֹגִים בְּלִי שְׁעוֹר וְעַרְך בְּכָל יוֹם
וּבְכָל שָׁעָה מִמְּשָׁ, אֲשֶׁר לִפְיֵי הַתְּנוֹצָצָות אֶחָד שְׁהִיא מִתְנוֹצָץ לִי
אֶלְהֹוֹתֶךָ יַתְבִּרְךְ וְרַמְזָיךְ וּכְרוֹזָיךְ הַקְדּוֹשִׁים, הִיָּה רְאוּי לִי לְבָלִי
לְעֹבר עַל רְצׂוֹנָה אֶפְלוּ תְּנוֹעָה קְلָה שְׁבָקְלוֹת וְאֶפְלוּ עַל תְּנוֹעָה קְלָה
בְּעַלְמָא, אָם לֹא הִיָּה בְּרָאוּי, חַם וּשְׁלוּם כְּרַצׂוֹנָה בְּשִׁלְמוֹת, הִיָּה
רְאוּי לִי לְפָל עַל פָּנִי וְלִשְׁכֵב בְּבָשָׁתִי וְלַהֲתִבְפּוֹת בְּכָלְמָתִי, עַד
שְׁבָמַעַט תִּצְא גַּפְשִׁי, חַם וּשְׁלוּם, וּשְׁלָא אָוְבָל לְהָרִים פָּנִי כָּל מִכְלָל
שְׁבָן וּכֶל שְׁבָן שְׁאָתָה הִיִּת מִתְנוֹצָץ לִי הַרְבָּה הַתְּנוֹצָצָות בְּלִי
שְׁעוֹר בְּבָמָה בְּחִינּוֹת וּבְבָמָה גְּלָגְלָת עַמִּי, וּבְמֵה סְבוֹת
סְבָבָת עַמִּי, סְבוֹת טוֹבּוֹת וּשְׁאַיְגָן טוֹבּוֹת וְהַכֵּל הָיוּ לְטוֹבָתִי, בְּדי
לְרַפֵּז לִי עַל יָדָם לְשׁוֹב אֶלְיךָ בְּבָמָה לְשׁוֹנוֹת שֶׁל חַבָּה קָרָאת אָתִי,
וּבְבָמָה רַמְזִים שׁוֹגִים רַמְזָת אֶלְיךָ לַהֲתִקְרֵב אֶלְיךָ וְלֹא דַי שְׁלָא חִסְטֵי
עַלְיךָ לַהֲתִקְרֵב אֶלְיךָ בְּאֶמֶת וְלֹהִוָּת כְּרַצׂוֹנָה הַטּוֹב בְּשִׁלְמוֹת, אַפְּגָם
בְּמַרְד וּבְמַעַל, וּפְגַמְתִּי פְּגָמִים הַרְבָּה מְאֹד, לֹא יוֹם אֶחָד וְלֹא יוֹמִים
וְלֹא עֲשָׂרָה יָמִים וְלֹא חֶדֶשׁ וְלֹא שָׁנָה אֶחָת בַּי אָם הַרְבִּיתִי לְפָשָׁע
וּלְפָגָם יָמִים וְשָׁנִים הַרְבָּה הַסְּפָתִי יָמִים עַל יָמִים שָׁנִים עַל שָׁנִים,
מְלָאִים חֻטָּא וְעֹזֹן וְפִשְׁעָ, מְלָאִים חַרְפּוֹת וּבּוֹשּׁוֹת גְּדוֹלוֹת וּגְנוּרָאות,

אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְסַבְּלָם:

שְׁנָ: רְבָונָו שֶׁל עַזְלָם, אַתָּה לְבַד יַדְעַת צַעַר הַבּוֹשָׁה בְּעַלְמָא דָאָתִי

אָזְקָן נִתְנָה וְלֹא יַעֲבֹר

תְּנֵן אֶל פְּזֹהַרְתִּי תְּצִוְתִּי לְבָכְרִי רַבְבָּשׂוּ אֶלְחָזָד מִקְוֹה שְׁדָךְ אֶלְחָד מִקְוֹה שְׁדָךְ אֶלְחָזָד תְּצִוְתִּי לְבָכְרִי

30 "חַק נִתְנָה וְלֹא יַעֲבֹר" יֵצֵא לְאוֹר ע"י הַוֹּצָאת "נִצְחָתִי וְאַגְּנָחָת" שְׁעִירִית תִּקְוֹן המידות

בְּעַלְמָא דְקַשּׁוֹט אַתָּה לְבָד יִדְעָת אָתוֹ הַעֲנוֹי וְהַצָּעֵר הַגָּדוֹל וְהַגּוֹרָא שֶׁל הַבּוֹשָׁה שֶׁל מַי שְׁלָא קִשְׁט עַצְמוֹ לְהַלּוֹלָא דְבִי מְלָכָא מְבָל שְׁבָן מַי שְׁקָלְקָל וְלֹכְלָד עַצְמוֹ בְּכָמָה מִינִי פָגְמִים וְלֹכְלוּכִים מְבָל-שְׁבָן וּכְוֹי (וַיִּפְרֹט כָּל אֶחָד מַה שֶׁעָשָׂה אֶת גָּעֵי לְבָבוֹ) אַתָּה לְבָד יִדְעָת שְׁאַין צָעֵר וְעֲנוֹי וַיְסֻרֵין בְּעוֹלָם נְחַשְׁבִּים כָּל בְּגַד הַצָּעֵר שֶׁל הַבּוֹשָׁה הַזֹּאת חַם וְשַׁלּוּם, וְאַפְלוֹ צָעֵר גִּיהְגָם הַקְשָׁה וּמַר מְבָל מִינִי יַסְרֵין קָשִׁים וּמַרִּים שְׁבָעוֹלָם הַזֹּה אֲשֶׁר אָמַם יַתְקַבֵּצּוּ יְחִיד כָּל מִינִי יַסְרֵים וְעֲנוֹים קָשִׁים וּמַרִּים שְׁבָעוֹלָם, עַל אָדָם אֶחָד, חַם וְשַׁלּוּם, כָּל יְמִי חַיּוֹ חַלְילָה, לֹא יְהִי נְחַשְׁבִּים מָאוֹמָה בְגַד שְׁעָה אַחַת וְאַפְלוֹ בְגַד רְגָע אַחַת שֶׁל צָעֵר שֶׁל גִּיהְגָם וְאַפְ-עַל-פִּיכְבָּן אַפְלוֹ צָעֵר שֶׁל גִּיהְגָם הַקְשָׁה אֵינוֹ נְחַשְׁבָּן כָּל בְּגַד צָעֵר הַבּוֹשָׁה, שַׁהוּא צָעֵר גָּדוֹל מְבָל מִינִי צָעֵר וַיְסֻרֵין שְׁבָעוֹלָם, וְאַפְלוֹ מַצָּעֵר גְּהִיגָם, בְּאַשְׁר גָּלוּ לָנוּ צְדִיקִיד הָאֲמֹתִים:

שְׁנָא: וְאֵי אָפְשָׁר לָנוּ לְצִיר כָּל בָּזָה הַעוֹלָם, כְּשֹׁאנוּ מְלָכָשִׁים בְּגִשְׁמִיות גּוֹפָנוּ, לְצִיר בְּשִׁבְלֵנוּ צָעֵר הַבּוֹשָׁה שֶׁל עַלְמָא דְאַתִּי אֹוי לְאַזְתָּה בּוֹשָׁה אֹוי לְאַזְתָּה כָּלָמָה וְאָמַחְמִינָהוּ זְכַרְזָנָם לְבָרְכָה, אָמָרוּ; 'כָּל צְדִיק גְּכֹה מְחַפְתּוֹ שֶׁל חֲבָרוֹ' אֹוי לְאַזְתָּה בּוֹשָׁה וְגַם אָמָרוּ פְנֵי מִשְׁה בְּפְנֵי חַטָּה, פְנֵי יְהוָשָׁע בְּפְנֵי לְבָנָה אֹוי לְאַזְתָּה בּוֹשָׁה אֹוי לְאַזְתָּה כָּלָמָה וְאָמַכְלָל צְדִיק וְצְדִיק יַתְבִּישׁ כֵּד בְּפְנֵי חֲבָרוֹ הַגָּדוֹל מִמְּנָנוּ, אָגָן מַה גָּעֵנִי אֶבְתְּרִיחָו, אָגָחָנוּ מַה נִאמְר וּמַה גַּדְבָּר, בְּאֵיזָה לְשׁוֹן גַּדְבָּר מִבְשָׁתָנוּ וּכְלָמָתָנוּ, וְאֵיה הַמְלִיעָן שְׁיוֹבָל לְאַרגְמָלִיצָות עַל עַצְם צָעֵר בְּשַׁתָּנוּ וְאֵיה הַמְעַתִּיר הַיּוֹדָע לְרִצּוֹת וּלְפִים, שְׁיוֹבָל לְהַעֲתִיר וּלְרִצּוֹת וּלְפִים אַזְתָּה שְׁתָאָסָף אֶת חַרְפָתָנוּ, וְתִכְסָה עַל כָּלָמָתָנוּ;